

פרשת קרח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. ציוויי אחריות הכהנים והלוויים

על קדושת המקדש

ב. עשיית ציפוי למזבח מהמחתות

ו. מגפה בעם ועצירתה ע"י

הקטורת

ד. מטות הנשיאים ופריחת מטה

אהרן

ח. מחלוקת קרח ועדתו

ל. עונש קרח ועדתו

ש. חלק ממתנות הכהונה ולויה

שאלה לשולחן השבת

"לך נתתם למשחה ולבניך להק עולם"

בגמרא בחולין (קלב:) דרשו את לשון הכתוב "למשחה" - לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים. ומכאן אמרו שמתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ובחרדל, לפי שזו דרך אכילת בני מלכים. ולפי זה יש לעיין במה שכתב הרמב"ם (פ"ט מהל' ביכורים ה"כ), וכן נפסק בשו"ע (יו"ד סא, יג), שהכהן רשאי ליתן את מתנות הכהונה לפני הכלבים, ומקור הדין בתוספתא (חולין פ"ט ה"ב).

ולכאורה הדבר טעון ביאור, שהרי אם ניתנו המתנות לכהן "למשחה" - לגדולה ולכבוד, כדרך שהמלכים אוכלים, כיצד הותר ליתן לפני הכלבים, והלא אין בכך משום גדולה וחשיבות כלל?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

פנינים

"וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששיקול כנגד משה ואהרן..." (רש"י)

מה הכוונה שקרח היה פיקח? אלא שעשה קרח סעודה גדולה לכל תומכיו, וממילא נעשו כולם משוחדים אליו ואל רעיונותיו, אך הוא עצמו לא השתחד, ורק הוא נשאר פיקח ועליו התמיהה הגדולה ביותר, וכך יש לפרש את תשובת דתן ואבירם "העיני האנשים ההם תנקר" - דהיינו שלא יעזור לך לשחד אותנו כי אנחנו כבר אכלנו אצל קרח. (ר' אברהם פלאג'י) פירוש נוסף, שעל שבט ראובן ממילא נגזרה גזירה למות במדבר בגלל חטא המרגלים, מה שאין כן קרח, שהיה משבט לוי שלא חטאו במרגלים, מה לו ולמחלוקת זו. (חת"ס) ויש המפרשים, שלכן ביקשה חנה מהקב"ה ששמואל לא יהיה טפש אך גם לא חכם כסביו, קרח, שפיקחותו עמדה לו לרועץ. עינו הטעתו - שיש לאדם ב' עיניים כדי שבאחת מהן יוכל לראות את גדלות ד' ובשניה את שפלות עצמו ובעין זו לקח קרח. ובאותה הדרך אפשר לפרש את הפסוק על משה: "לא כהתה עינו" - שעד סוף ימיו היה עניו מופלג. (ר' ישראל מהוסיטין) שיצא ממנו שמואל - ומה ראה קרח מיוחד בשמואל? אלא שראה שלמרות שאין ממנים פרנס על הציבור אלא אם כן יש לו קופה של שרצים מאחוריו, הנה, לשמואל הנביא לא היה שום פגם בו ובאבותיו, ואם כך אף אני שכל אבותי ואני היו צדיקים - אוכל להנהיג. ברם, טעותו היתה שהוא עצמו ייחשב לקופת השרצים של שמואל, סבא רבא כקרח. (עצי בשמים)

"בוקר ויודע ד"

מה העניין המיוחד לחכות לבוקר? רש"י מביא שתי תשובות מן המדרש: א. שחשב שכרגע נכנס בהם רוח שטות מתוך מאכל ומשתה ושכרות, ועד לבוקר יתפכחו. ב. שאמר להם שכמו שהקב"ה הבדיל בין אור לחושך כך הבדיל את אהרן לעבודתו. תשובות נוספות: ג. משה ידע שקרח תלמיד חכם, ויעשה תשובה וחשבון נפש קודם שיפרוש לשנתו, כמאמר חז"ל (ברכות יט:). 'אם ראית ת"ח שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, שכבר עשה תשובה'. אבל קרח כלל לא הלך לישון באותו הלילה, אלא הסתובב כל הלילה במחנה ישראל ועשה ליצנות ממש ותורתו, כמבואר במדרש וברש"י. ד. לכאורה במדבר לא היה ספק מי צדיק ומי אינו כזה, שראיה הייתה לעין כל: היכן מונח לו המן בבוקר, ככל שהמן ירד קרוב יותר לביתו, כך הייתה מידת צדקותו. וזהו שאמר משה, בואו ונחכה לבוקר ואז נראה היכן ירד המן לי ולאהרן ולקרח, וכך יודיע ד' את מי בחר לו.

"ואהרן מה הוא כי תלינו עליו"

ישנה גמרא ידועה בעירובין (סה:): 'אדם ניכר בכיסו בכוסו ובכעסו'. לפי זה, ניתן לומר שאמר להם משה כן: "ואהרן מה הוא?" אם ברצונכם לתהות את אהרן על קנקנו, אינכם יכולים לעשות כן על ידי הבדיקות הרגילות, לא ניתן לבדוק אותו בכיסו מפני שכולם קיבלו במדבר קצבת מן אחידה של עומר לגולגולת. בכוסו - גם כן בלתי אפשרי מפני שהיה אסור לכהנים לשותות יין מכורה עבודת במקדש. אלא עליכם לפנות אל הבדיקה האחרונה: "כי תלינו עליו", רק אם תנסו להביאו לידי כעס אזי תראו כי קדוש הוא ואינו רוגז. (ר' מאיר אראק זצ"ל אבד"ק טורנא)

טמונה בפרשה העתנה העושלת

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. כמה מתו במגפה?
- ב. ע"פ דברי משה, מתי יודיע הקב"ה את מי הוא בחר?
- ג. מדת משקל למתכות?
- ד. מה תורמים בגורן?
- ה. הקב"ה _____ את הלויים מתוך בני ישראל
- ו. המילה הראשונה בפרשה
- ז. אסור לו להתקרב לעבודת המשכן
- ח. סוג של _____
- ט. דתן ואבירם יצאו ניצבים יחד עם _____
- י. מה עשתה האש לפני שאכלה את מקריבי הקטורת?
- כ. ומה עשה הענן מעל אהל מועד?
- ל. להיכן החזירו את מטה אהרן לאחר שפרח?
- מ. הניחו אותם באהל מועד
- נ. כך יצאו דתן ואבירם לפתח אהליהם
- ס. מה היה התפקיד של בני אהרן? (ע"פ רש"י)
- ע. כמה גרה שווים לשקל אחד?
- פ. מחתות הנחושת הפכו לריקועי _____ למזבח
- צ. מצוה שקרח לעג לה (ע"פ רש"י)
- ק. קרח טען שכל העדה הינם -
- ר. מאיזה שבט הצטרפו לעדת קרח?
- ש. קרח ועדתו ירדו חיים לשם
- ת. מה כתוב במקום "סיימנו"?

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מטה אהרן _____ פרח
- ב. אביהם של דתן ואבירם
- ג. בע"ח הפטור מקדושת בכור
- ד. פרי המזכר בפרשה
- ה. מה עשתה האדמה עם פיה?
- ו. על מה נפל משה כששמע את דברי קרח ועדתו?
- ז. אהרן _____ את מלאך המות (ע"פ רש"י)
- ח. עשו לו ציפוי נחושת בפרשה
- ט. כל אחד מחלקי ישראל קרוי כך
- י. כינוי שלילי לבני ישראל בפרשה
- ך. נאמר לאהרן על שבט לוי: "וילוו _____"
- ל. מה עשה קרח לכל העם?
- ם. בין מי למי עמד אהרן כשעצר את המגפה?
- ן. מילה הכתובה 4 פעמים בפסוק הראשון בפרשה
- ס. מה עשה העם כשנבלע קרח באדמה?
- ע. "_____ האדמה אשר תחתיהם"
- ף. "האיש אחד יחטא, ועל כל העדה _____"
- ץ. מה עשה אהרן על הקטורת והמחתה בשעת המגפה?
- ק. ממתנות כהונה
- ר. ממתנות הלויים
- ש. כך קרוי ממון ששייך למישהו
- ת. היו לבני ישראל על הקב"ה

ואלה שמות

"ויקרב אתך ואת כל אחיך בני לוי אתך"

כתוב על שבט לוי: "ובחר אתו מכל שבטי ישראל לי לכהן" (ש"א ב, כח). מי עוד קרואים נבחרים? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

כשבא משם רבי אבא, היה מכריז: "מי רוצה עושר ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא? יבוא וישתדל בתורה" והיו מתכנסים אליו כל העולם ללמוד תורה. היה רווח אחד בשכונתו, יום אחד בא אליו ואמר לו: 'רבי, אני רוצה לעסוק בתורה כדי שיהיה לי עושר'. אמר לו: 'בוודאי, מה שמך?' אמר לו: 'יוסי'. מיד אמר רבי אבא לתלמידיו שיקראו לו רבי יוסי בעל העושר והכבוד. ישב ועסק בתורה. לאחר מספר ימים בא ועמד לפניו, אמר לו: 'רבי, איפה העושר?' אמר בלבו: 'נשמע מזה שלא עשה לשם שמים'. נכנס לחדרו, שם שמע קול אחד שאמר לו: 'אל תעניש אותו, אלא שוב אליו, שעתיד שיהיה איש גדול'. שב אליו ואמר לו: 'שב, בני, שב, ואני נותן לך עושר'. בינתיים בא איש אחד וכלי של פז (זהב) בידו, הוציא אותו ונפל אור בבית. אמר לו: 'רבי, אני רוצה לזכות בתורה ואני לא זכיתי, ורוצה מי שישתדל בתורה בשבילי, שהרי יש לי ע'שר רב שהשאיר לי אבי, שכאשר ישב על שלחנו היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות כאלו, ואני רוצה לזכות בתורה ואני נותן עושר'. אמר לאותו הרווח (יוסי): 'תשתדל בתורה, וזה נותן לך עושר'. נתן לו אותה הכוס של הפז. קרא עליו רבי אבא הפסוק: "לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז". ישב ולמד בתורה, והאדם ההוא היה נותן לו עושר. לימים, נכנסה חמדת התורה למעיו. יום אחד היה יושב ובוכה. מצא אותו רבו שהיה בוכה. אמר לו: 'על מה אתה בוכה?' אמר לו: 'ומה אני מניח את חיי העולם הבא בשביל זה? איני רוצה אלא לזכות לעצמי!' אמר: 'עכשיו, מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים'. קרא לאותו האיש, אמר לו: 'טול את עושרך ונתן אותו ליתומים ועניים, ואני נותן לך חלק יתר בתורה בכל מה שאני לומד'. החזיר לו רבי יוסי אותו הכוס של פז, ועד היום לא סר שמו, ומבניו השם 'בן פז', והוא היה רבי יוסי בן פז, וזכה לתורה רבה לו ולבניו, שאין לך שכר טוב בעולם כמי שלומד תורה ומקים אותה. (ע"פ הזהרה המתורגם לך לך)

מילה בפרשה

ממשפחת נושאי המנורה,
שבשמן זית זך בערה,
בכך יוכרז קבל עם ועדה,
שאינ לשטן כאן עבודה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם א"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

"ואנשים מבני ישראל חמישים ומאתים"
באיזה מקום נוסף בתורה מוזכר המספר מאתים
חמישים? (פעמיים באותו המקום)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. המילה עם הגימטריא הגדולה ביותר בתורה.
(ובתנ"ך?)
2. 15 שמות שונים של פרשות בתורה.
3. מילה המופיעה פעמיים ברצף. (2)
4. פסוק בו מוזכרים 10 שמות של אנשים.
5. מילה בת חמש אותיות המופיעה פעמיים ושנקראת
ישר והפוך.
6. שתי מילים רצופות הנקראות יחד ישר והפוך.

ושפני טמוני חול

"בקר וידע ד' את אשר לו"

מי שסובל מכך שאור השמש מפריע לו, לאיזו מצוה הדבר
ההוזה בעיה עקרונית?

* * * *

"ואון בן פלת"

און ופלת מופיעים רק פעם אחת כשמות בתנ"ך. וישנו מדרש
ש'און' הוא נמואל אחי דתן ואבירם בני אליאב (און בתוך אותיות
נמואל). מאידך, החזקוני ועוד מפרשים ביארו ש'פלת' הוא פלוא
בן ראובן אביו של אליאב.

* * * *

"ובני קרח לא מתו"

דורשי רשומות אמרו בדרך צחות על פסוק זה: מחרחרי הריב
והמחלוקת ("בני קורח") לא מתו, וקיימים הם לדאבוננו עד
לימינו אנו...

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "המעט מכם כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר"
2. "ונלוו עליך ושמרו את משמרת אהל מועד לכל עבדת האהל וזר לא יקרב אליהם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איזו מצוה יומיומית, היא רמז וזכר לארבעה לשונות של גאולה? - ציצית. רש"י: 'על ארבע כנפות, ולא בעלת שלש ולא בעלת חמש, כנגד ד' לשונות של גאולה'. **לסדר את הפרשה** - "חלב ודבש". **חידון א' ת'** - ארבעה עשר אלף ושבע מאות, בקר, גרה, דגן, הבדיל, ויקח, זר, חרם, טפם, יצאה, כיסה, לפני העדות, מטות, ניצבים, סגני כהונה, עשרים, פחים, ציצית, קדושים, ראובן, שאולה, תמנו. **חידון א' ת' הפוך** - הוציא, אליאב, דג, שקד, פצתה, פניו, אחז, מזבח, שבט, בני מרי, עליך וישרותך, הקהל, מתים לחיים, בן, נס, ותבקע, תקצף, רץ, שוק, מעשר, רכוש, תלונות. **ואלה שמות** - נקראו בחורים: אברהם: "אשר בחרת באברהם", יעקב: "יעקב אשר בחרתיך", עם ישראל: "וישורון בחרתי בו", משיח: "בחירי רצתה נפשי", משה: "לולי משה בחירי", יהושע: "משרת משה מבחוריי", שאול: "בגבעת שאול בחירי ד'", יהודה: "כי ביהודה בחר לנגיד", דוד: "ויבחר בדוד עבדו", שלמה: "ויבחר בשלמה": ירושלים: "העיר אשר בחר ד'", (אבות דרבי נתן פרק לט). **שעשועי דאורייתא** - במרכיבי שמן המשחה: "וקנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקנה בשם חמשים ומאתים". 1. "תשתרר". "לארתחשתא" (עזרא ד' ח'). 2. 1. וירא - וירא כבוד ד'. (טז, 2). ויצא - ויצא משה את כל המטות. (יז, כג-כד). 3. וישלח - וישלח משה לקרא. (טז, 4). וישב - וישב אהרן אל משה. (יז, טו). 5. תרומה - תרומה נתתי ללוויים. (יח, כד). 6. ויקהל - ויקהל עליהם קרח. (טז, 7). אמור - אמור אל אלעזר. (יז, 8). קדושים - כולם קדושים. (טז, 9). במדבר - להמיתנו במדבר. (טז, 10). קרח - ויקח קרח. (טז, 11). חקת - חקת עולם. (יח, כג). 12. דברים - כל הדברים האלה. (טז, 13). מטות - שנים עשר מטות. (יז, כא). 14. נצבים - ודתן ואבירם יצאו נצבים. (טז, 15). וילך - וילך אל דתן ואבירם. (טז, 16). **מילה בפרשה שלח** - חורי. "הוא אבי החופר יחד" - אחד מהמרגלים שחפרו את הארץ היה שפט בן חורי, "וראש עם נכבש ונכחד" - בני שעיר החורי נכבשו מארצם (עיי' בראשית יד, ודברים כב), "הביא חלה גדולה לביתו" - פת גדולה קרויה בלשון המשנה 'חורי' (עיי' ביצה פ"ב מ"ו), "כדי להכניס לקוף מחטי" - לחור שלי = חורי. **טמונות בפרשה** - 1. "העיני האנשים ההם תנקר" (טז, 2). "עיני הטעות" (רש"י טז, 2). 2. חייל שומר - מעבודות הלוויים בביתם"ק (יח, 3). "יצא הקצף" (יז, 4). שני חמורים - "לא חמור אחד" (טז, 5). פדיון פטר חמור (יח, 5). "פצתה האדמה את פיה" (טז, 6). "און בן פלת" - בהברה אשכנזית נשמע: "פלס" (טז, 7). "אם כמות כל האדם ימתון אלה" (יז, 8). הגמרא (נדרים לט): דורשת מכאן רמז לביקור חולים: אמר רבא, אם כמות כל האדם ימותון אלה' שהן חולים ומוטלים בעריסתן ובני אדם מבקרים אותם. 8. שקל אחד מתוך חמשת שקלי הפדיון שווה לעשרים גרה (יח, טז). 9. "ויפרח מטה אהרן" (יז, כג). 10. המערוך רומז לרידוד המחנות. (יז, 11). "ויגמול שקדים" (יז, 12). קור+אח = קורח. 13. "פיה" (טז, 14). "ים אוקיינוס, חפירה שחפר מלכו של עולם" (רש"י יח, כז). 15. "בין המתים ובין החיים" (יז, 15). **טמונות בהפטר** - 1. "הלוא קציר חטים" (יז, 2). "וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד" (יח, 3). "הגילגל" (יח, 4). "מתהלך לפניכם..." ואני התהלכתי לפניכם" (יח, 5). **שאלה לל"ג בעומר** - שאלנו: מדוע כל אדם המהרהר בליבו את מניין ספירת העומר (לפני שבירך או לפני שספר בפה) דבר הנצרך לפני הברכה כדי לדעת כמה יש לספור הערב, לא יצא ידי חובה מדיון: "הרהור כדיבור דמי", ואם כן כיצד הוא יכול לברך ולספור לאחר מכן מבלי שברכתו תהיה כברכה לבטלה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. למ"ד מצוות צריכות כוונה, הרהור שקדם לברכה לא היה לשם קיום מצוה ולכן אינו מוציא ידי חובה. 2. כיון שדעתו לצאת רק בספירה שבפה, הרי זה כמתכוון בפירוש שלא לצאת בהרהור, ובכ"ג אינו יוצא אף למ"ד מצוות אינן צריכות כוונה. 3. במצוה התלויה במחשבה, שהיא קלה וחלושה יותר ממעשה או דיבור, גם למ"ד מצוות אינן צריכות כוונה לשם מצוה. 4. עצם הכנתו לספור בפה מגלה שאינו רוצה כעת שהרהור יחשב כדיבור. 5. בספירת העומר אין די בגדר של "הרהור כדיבור", אלא נדרש בירור וקביעה גמורה של המנין על ידי דיבור ממש. (חדות השם בשם הקה"י)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוץ בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

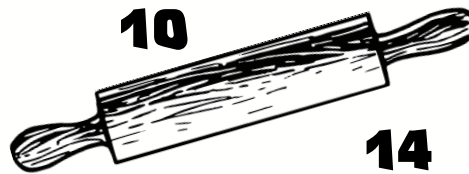
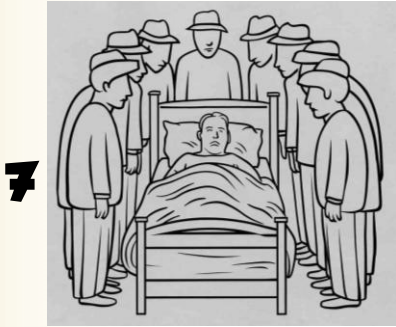
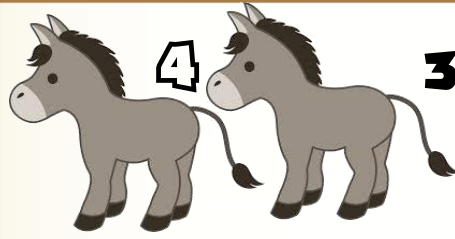
זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.

(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

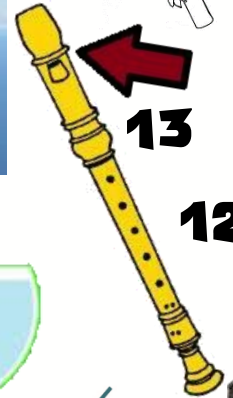
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
 אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
 כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגמיל קשה

$$1/5 = 20 \quad 8$$

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 $I + 6 = \text{"ששי"} (יג, כב)$

הפטרת קרח "ויאמר שמואל" (שמואל א' י"א - י"ב כ"ב)

טמונות בהפטרה

